

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PC1004

[Total No. of Pages : 4

[6315]-109

S.Y.B.Com.

**236-D : CO - OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - I
(2019 Pattern) (Semester - III) (Special Paper - I)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

- Q1) A) Multiple choice questions. (attempt any five) [5]**
- i) The apex funding agency in India for providing rural credit is _____
    - a) SBI
    - b) NABARD
    - c) RBI
  - ii) _____ Industries in rural areas can remove regional imbalance
    - a) Heavy
    - b) Medium scale,
    - c) Agro - based
  - iii) _____ prescribed the principle of trusteeship
    - a) Mahatma Gandhi
    - b) Chatrapati Shahu Maharaj
    - c) Vaikunthlal Mehta
  - iv) _____ Provides goods at a reasonable rates to consumers.
    - a) Shop
    - b) Consumer co-operative society
    - c) Village
  - v) Who select the social audit committee under MNREGA?
    - a) Gram Sabha
    - b) District collector
    - c) Zila Panchayat
  - vi) The member of a co-operative society have
    - a) Unlimited liability
    - b) Limited liability
    - c) Joint and several liability

P.T.O.

B) Match the following. [5]

‘A’ Group

‘B’ Group

i) Vaikunthlal Mehta	a) Nana Patekar
ii) Paani Foundation	b) Satyajit Bhatkal
iii) Naam Foundation	c) An Indian economist
iv) Mahatma Gandhi	d) Non co - operation movement
v) Dr. Dhananjayarao Gadgil	e) Leader of Indian Co-operative movement

Q2) Write short notes (any 2) [10]

- a) Significance of rural development
- b) Important provision of Panchayat Raj Act
- c) Philosophy of Pandit Dindayal Upadhyay
- d) NAAM Foundation

Q3) a) State the objectives of Rural development. [8]

b) Describe the contribution of Vaikunthal mehta in Rural Development [7]

Q4) a) Explain the structure of Panchayat Raj in India. [8]

b) State the impact of Globalization on Rural Development [7]

Total No. of Questions : 4]

PC1004

[6315]-109

S.Y.B.Com.

236-D : CO - OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - I
(2019 Pattern) (Semester - III) (Special Paper - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
  - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
  - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच)

[5]

- i) भारतात ग्रामीण पतपुरवठा करणारी ..... ही शिखर संस्था आहे.
अ) एस.बी.आय.
ब) नाबार्ड
क) आर.बी.आय.
- ii) ..... उद्योग ग्रामीण भागातील प्रादेशिक असमतोल दूर करू शकतात.
अ) अवजड
ब) मध्यम श्रेणी
क) कृषी आधारित
- iii) विश्वस्त पद ही संकल्पना ..... यांनी मांडली.
अ) महात्मा गांधी
ब) छत्रपती शाहु महाराज
क) वैकुण्ठलाल मेहता
- iv) ..... ग्राहकांना योग्य दरामध्ये वस्तु पूरवितात.
अ) दुकाने
ब) ग्राहक सहकारी संस्था
क) गाव
- v) MNREGA अंतर्गत सामाजिक लेखापरीक्षण समितीची निवड कोण करते?
अ) ग्रामसभा
ब) जिल्हाधिकारी
क) जिल्हा पंचायत
- vi) सहकारी संस्थेच्या सभासदांचे ..... असते.
अ) मर्यादित दायित्व
ब) अमर्यादित दायित्व
क) संयुक्त आणि अनेक दायित्व

ब) जोड़या लावा. [5]

गट-अ

गट-ब

i) वैकुंठलाल मेहता

अ) नाना पाटेकर

ii) पाणी फाउंडेशन

ब) सत्यजित भटकळ

iii) नाम फाउंडेशन

क) एक भारतीय अर्थतज्ञ

iv) महात्मा गांधी

ड) बिगर सहकारी चळवळ

v) डॉ. धनंजयराव गाडगीळ

इ) भारतीय सहकारी चळवळीचे नेते

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

अ) ग्रामीण विकासाचे महत्त्व

ब) पंचायत राज कायद्यातील तरतुदी

क) पंडीत दीनदयाल उपाध्याय यांचे तत्त्वज्ञान

ड) नाम फाउंडेशन

प्र.3) अ) ग्रामीण विकासाचे उद्दिष्ट्ये सांगा.

[8]

ब) वैकुंठलाल मेहता यांचे ग्रामीण विकासातील योगदान स्पष्ट करा.

[7]

प्र.4) अ) भारतातील पंचायत राजची रचना स्पष्ट करा.

[8]

ब) जागतिकीकरणाचा ग्रामीण विकासावर होणारा परिणाम सांगा.

[7]

